

63.

112/129a

Acc. n:r M. 10821:54

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Gärds Krs

Socken:

Degerberga

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Ivan Andersson

Adress:

Nr. 1 Nona Lökaröd, Degerberga.

Födelseår och födelseort:

1891. Maglövum.

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Ja. På egen gård finnes såväl halmtak som vasstak.
2. Dessa äro bindetak, för bundna med trävidjor, numera med galvaniserad ståltråd.
3. Ännu täcks det med slagtröskad halm, men i flesta fall av s.k. rygad lönghalm.
4. a) cirka 10%. b) 20%. c) 50%.
d) 80% - 90% inom jordbruket.
5. Ja.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

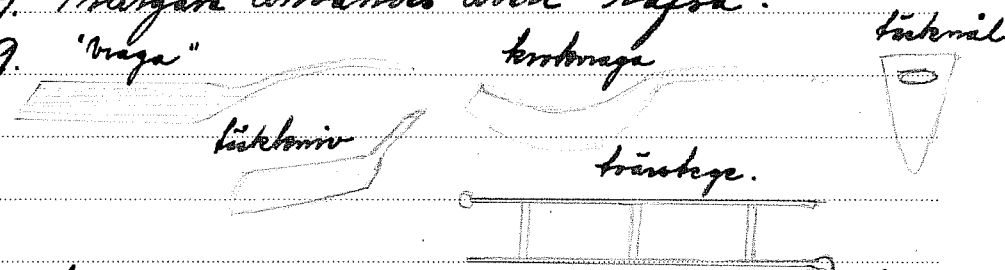
6. Bidaderna användes.

7. På det läktade taket läggs man ut länghalmen därpå läggs man ut takkärpen över första läktet, detta sammanbindes antingen med vidja eller träd. Nu skall bindningen spännas mycket väl, användes vidja kan man spänna det tillräckligt med handkraft, men är det träd får man anta en lång tillfärd.

8. a. "Krage" (klappeträ), täckmil, täckskrivare, längstege, trästige samt taklinn.

b. Tidigare användes även räfsa.

9. "Krage"

10. Kragan användes till att knätta i ryggen halmen så att alla ströarna bli lika långa i takytan, kerkmagan användes vid cirkelformiga tak t. ex. vid hörn, täckning av "hörnarna" o. loftsfönster, som för förekom på de stora gårdar. Täckmil användes till att göra hål till handen, så att man kan hämta

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

opp vid jag. Så skall taket skäras jämnt, så att botten
lätt avrimmar, detta görs med ett lätthetshjul. Tränsken
har man ju att stå på, lygga på taket.

11. För egen del använder jag knäputor, ty det
att vantar hindrar hälsan i fingrarna.

12a. Det är ju risgräs, som används, torkas med
slaga eller på s.k. halmsaga.

b. Vassen skördas i sjöar när det är is. Den
binds i källor o förvaras såväl ute som inne, är ej
så smältig som långhalmen.

13a. Ja, vidskära.

4. Ja. c. skärs rakt efter ett snöre, samt
knäbbas o putas.

d. Inte numera.

14a. För halmen läggs över takisen, därpå
läggs ryggträn, som är färdiga med ett
hjul 8 tum från tilländan, här sättes en lång köpa,
vilken sammanhåller ryggträn med varandra.

4. Man får sträcka in viken av halmen, så att det kommer
kommer inunder, de ovanför kommer taket o fyller
så på samma sätt som när man täcker nytt tak.

M. 10821:57.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

15. Helst 2 st. Den en läggs ut bakom, som kan vara
ganska bekvämt. Den andra stannar, den andra binder fast den

16. Ja, själv har jag brukat det vid flera tillfällen,
dock mest vid hembygdsgrändar. T. ex. Knopps-
gränd, betägen i Degerberga hembygdsparter m. fl.

17. Bidaderna.

18. Mycket för, vilka som mycket uppskattade
ly de som varma på vintern och svala på
Sommaren.

19. Jag är mycket intresserad av allt som
härar sig till hembygdsgrändar o. berömt ställen
villigt eventuella friga, i mån av förmåga.

20. Jag har varit verksam som taktäckare
sedan 1908, på många olika platser, bl. a
vid Willeströms gods, Folkestads gränd, samt
hembygdsgrändarna i Degerberga, Estöv o.
Strepas.

21. Ja. Traktörskare

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

18.

105/126 b

Acc. n:r M. 10821:58.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Herrestad*Socken: *Barri*Uppteckningsår: *1948*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Johll, Jacob*Adress: *Barri, Herrestad*Födelseår och födelseort: *1890 Barri*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

x

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. ~~Äro~~ (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. ~~Eller äro~~ (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga ~~äro~~ (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Nej

Tjösåder

Nej

Inga

50 %

75 %

100 %

Ja

M. 10821:59.

Olika

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

7 bländ stjir brev och högg,
ibland gossaniserat för träd n=18
Nät spinn och stry på blicker
brun

2

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

M. 10821:60.

Knäputor

12. Hur beredes
a. långhalmen?

små delar med rivare

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

—

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

Både rättan

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

Ja
Två skuret

c. Hur behandlas takskägget?

nej

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

Om det bäst sedan vett emmeten

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

En täckare en helt längre

M. 10821:61.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

Nej

17. ~~Lägges~~ (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

Läkt

18. ~~Användas~~ (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Nej helst inte

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

För 30 år sedan i Borrie

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Ja lantbrukets arbete

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper, därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

19.

105/126 d

Acc. n:r M. 10821:62.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Hässelstads län

Socken:

Stora Hässelstads

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Lars Persson

Adress:

St. Hässelstads

Födelseår och födelseort:

1873, Spöfard

men kom till St. Hässelstads vid 1 1/2 års ålder.

X

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja. På lva jordbr. gårdar finns ännu halmtak.

Både med vilja och snöre.

Andarna finns ej och har ej funnits i minnsid.

för 10 år sedan kommer som punkt 1.

för 20 år sedan omöjligt att bestämma.

för 50 år sedan både alla halmtak men jag minns 4 stam byggades på vilken fanns tegeltak.

Ja. Kallade Fäbrensvor.

19.

105/126 d

Acc. n:r M. 10821:62.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Hörreslads län

Socken:

Hörreslads län

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Lars Persson

Adress:

St. Hörreslads län

Födelseår och födelseort:

1873. Götå

men som län St. Hörreslads län vid 1 1/2 års ålder.

X

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Jn. På län jordbr. gårdsas finns ännu halmtak.

Både med vilja och snöre.

Andarna finns ej och har ej funnits i minskad.

för 10 år sedan samma som förut.

för 20 år sedan omöjligt att bestämma.

för 50 år sedan hade alla halmtak men jag minns

4 stam byggades på vilken finns tegeltak.

Jn. kallade fäktaremmor.

M. 10821:63.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

Har ej själv varit bärare. Alltid användes isolerade band.

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

Se punkt 6

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

Det ingår gammal bäckare finns på orten och jag ej själv vet namn eller benämning. Kan jag ej svara på frågan Nej, inte vad jag vet.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

Se punkt 8.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Se punkt 8.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

Endast knäputor.

12. Hur beredes
a. långhalmen?

~~b. vassen?~~

När och hur skördas den och hur förvaras den?

Rågen tväskas med slaga, på senare tiden har det funnits p. h. långhalmstväskor. Halmen rivs i små or-gelkorslunda strån. Det är handfullt strån visat ett band som bindes om kårven som sedan fäscas på skulke.

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

Ja. Taket har tväsk, men i något omfattning.

Ja

Beskäres efter snö.

Utanpå har jag aldrig sett hus i denna by.

Inga andra hus täckes annars med haln. Lös haln läggs längs ryggen, där den hängs "pygget".

Så att fästas.

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

Två stycken. Den så kallade tväskaren och hantlangaren som skulle bära upp tväskkäppar, vidgas och haln.

M. 10821:65.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindskejderna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

Nej; varit här eller sett. Takkäggar lades med ändans mot vindskeden. En 4-5 tum högt, som låg in över kammaren, spikades i vindskedens överkant.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

På läkt.

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

Ja. Läktet var vanligt om vintern och tola om sommaren, men däremot var taket besvärligt för renhållning på vinden där bindarna, bland annat, hade sin spinnstol.

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

Gästis är min led förmåga att uppgå. Förutom kommunala upp. system är jag kristidsnärings upp. och några andra kommunala uppdrag.

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

Jag har inte varit taktäckare men en gång i mitt liv har varit handlangare i alla dagar för en taktäckare.

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

Se punkt 20.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper, därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

23. = 24. / 105/1300

Acc. n:r M. 10821:66.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Skåne

Härad: Ingelstads Krs

Socken: Östra Hoby

Uppteckningsår: 1948

Uppgifterna lämnade av

Namn: Per Olsson

Adress: Östra Hoby 50 Halmåkra

Födelseår och födelseort: 17/11 1879
Bonby ✓

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1 Jag har själv halmtak 1 kilometer till närmaste vasstak

2 halmen är bunden på lekten

3 det skall vara slagtröskad rag halm

4 a ungefär 10 procent

b " 15 "

c " 25 "

d " 20 "

5. Takkäppar användas

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

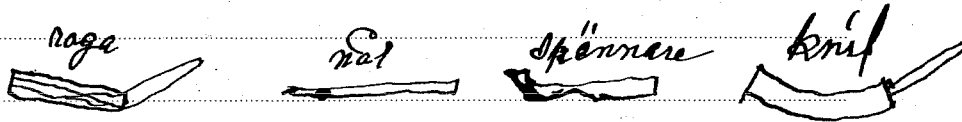
M.10821:67.

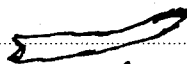
6 användes kabeltrå

7. man börjar att lägga takskägget först
lägger man täppar på och binder
sedan fortoätter man på vart läkete

8a sagor, nål, spännare, knif

b inga andra

9.

bodeske

10 saga ett klappa upp halmen

nål använder man att sticke in tråden

spännaren när man binder fast
knif när man skär ner taket

M.10821:68.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

"jag använder knäputor inte något annat

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12a man ryster allt löst ifrån

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

b vassen kan man hugga och lägga på
med det samma

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

13 ja

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

b ja

c. Hur behandlas takskägget?

c det skär man rätt när man kommer
ner

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

d. ja

14. a. Hur ryggas taket?

14a man lägger först lös halm på sadan rögrä

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

b man har en bödeske

som man sticker upp halmen i hålet

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

15 2 stycken en som lägger på
en som passar upp.

M. 10821:69.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16 för 15 år sen så täckte jag sådana tak
men nu är där inga

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17 det lägges på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18 ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Ob. jag skickade ett svar
för en tid sedan har
di inte kommit fram

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20 i fjor ha jag på en villa på sand-
hamnen

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

21 jag har haft ett litet jordbruk
också murer jag också

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

21.

105/130 ab - 106/130 cd

Acc. nr M. 10821:70.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av *Täckarmästare*

Landskap: *Skåne*

Namn: *John Persson*

Härad: *Ingelstads i Lerrestads km*

Adress: *Glimminge 72 22 Tommarp.*

Socken: *många en mil rundt*

Födelseår och födelseort: *19/ 1880. Hvarnby.*

Uppteckningsår: *1948 & 1949 (Bolskögs socken)*

(Östra Hoby socken)

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

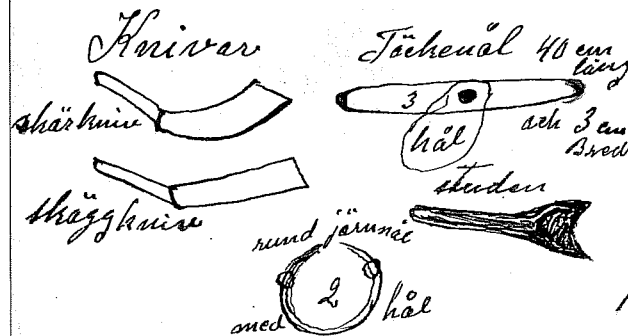
Svar:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

- 1) Ja! men i huvudsak Halm Tills nu.
- 2) Ja!
- 3) Nej! Lades av Flöjeltröskad halm (med handkraft)
- 4) a) Blott 5%
b) Cirka 20%
c) " 50%
d) " 100%
- 5) Ja!

Tröskad.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

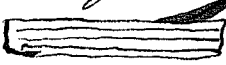

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6) Binder med Kablel, ett band på hvarje halften längs hvarje läkte å Käpp Tillamman

7) Då man först lagt ut halven längs hela laget jämt så lägger man käppen på den mitte över läktet och binder sedan band som ovan beskrifs, genom att sticka armen ovanför läktet in och sticka ut nålen med Trön som man stuckit in under läktet utif.

8) Bragan nålen å en kniv vid påläggning sedan ytterligare en kniv att skära ner med, och en att skära Takshägget med, men man har ju åtskilliga i reserv.

9) Det tror jag knappast, utom förstäss Skopparen, eller studen som vi kallar den ^{1/2 meter lång} att lagga gamla Tak med, den en ändan är bred å går i halfbåge upp från skaftet de sista 10 cm. Bragan är 60 cm i bladet som man klevnas med och skaften en half m. går 25 graders vinkel upp från bladet 10 cm bred med refflor.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanför?
utanför. utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

M. 10821:72.

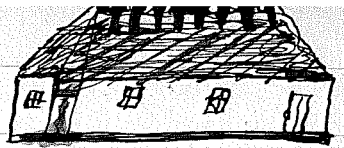
10) Bagan håller man på halmen med ena handen då man skär ner Tak med den andra. Och så klappnar man dels Taket å dels skägget med den. Hålen för man ju Träden genom Taket med då man binder fast det, Knifas skär man ju med, och studen stoppar man ju små halmviskor i hål med. Man gagnar ju och rund järnnål då man binder ribbe på dåligt Tak och även när gång då man binder med ståltråd.

11) Inga vantar utan vid bindning med ståltråd men Knäputor äro oumbärliga, helst Trötoffe.

12) Långhalms Tröskas för hand med Plöjel, ristades ren upp, stötes jämn i roten och bindes i kärvar.

b) Vassen skäres om vintern stötes jämn i roten bindes i kärvar och förvaras ute i Stack väl pålagd för väta. +

13) Sällan utanpå, b) ja. c) bindes extra starkt, skäres efter snor rakt, och klappas. d) inte numera.

14) Man lägger los halmen på båda sidor
på Ryggåsen & i mitten ovanpå så att
det ej regnar genom, sedan lägger man s.k. Ryggåsen
med 3 kvarters mellanrum på det så det ej blis av.

16) Man sticker upp viskor med stunden tills hålet är fullt
och skär sedan vackert av det, är det stort, får man
ju också binda något på, att hålla det fast med.

15) I vanliga fall är det bara två, Tjockaren och handtlångaren
Tjockaren lägger i klarar allt på Taket och den andra
passar upp med halmen, Knipar, bräddel, hammare, spik
och allt som möjligt kan behövas av mästaren, kom
upp med Knipar då de skiftas och så vidare.

Jag hade i flera år 2 st. med mig, den ene var s.k.
gesöll, han band efter som jag lade ut halmlagen, så det gick
rätt rätt undan då, då hade handtlångaren eller upparsaren
brott om, så svetten lockar om det var varmt i vädret.
När jag sedan skar mer, så rej de andra mer till att om.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Har ej mera.

16) Ja! det har jag varit med om i Vällby 1923.
och senare på Hammarlundas gård i Gistöv
nr 23 pers. Sinsvickhamm.

17) i hufudsak på läkt här omkring

18) Ja! här nere gick det över en bank den
(Tiden)

19) Nej nu får det räcka med dessa 2
gångerna, och vore det ej för mycket
tycker jag, om i sänd mig en 10 a
i honorari för de 2 dagar det har
tagit mig att tänka o skrifa samt
för Hammarlundas gårdsskissen jag skänkte.
20) från 1918 till 1947. i Bolshög, Tommarp, Örnarp,
Ö. Hågelöv, Sinsvick, Jerrestad, Örnarp, Barkemölla
Östra Hoby, Hornsby, Hagestad, Hannas, Hammen

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

(hög
med flera)

74.

116/117c

Acc. n:r M. 10821:75.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Luggude Mun*Socken: *Färestad*Uppteckningsår: *1948*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Nils Rundqvist*Adress: *Vallåkra*Födelseår och födelseort: *1893 i Asmundtorp*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1) *J. min trakt finns halmtak*
- 2) *Taken äro bindetak som bindas antingen med vidjor eller sys på med järntråd*
- 3) *Nej*
- 4) a. *10 %*
b. *30 %*
c. *60 %*
d. *okänt*
- 5) *Ja.*

M.10821:76.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6) Isolerade band med vidjor
fortlöpande söm med järntråd

7) Tak på låkt bindas alltid med källor
och vidjor, men när man lägger ut på
det gamla taket syr man med järn-
tråd

8) a Nål eller skotta när man syr med järntråd
skärbräda och kniv

b. Nej

9) Takhalm eller "långhalm", källor eller
"raft", vidjor eller "killingar"

se sid. 79.

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?
12. Hur beredes
a. långhalmen?
b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?
13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?
b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?
c. Hur behandlas takskägget?
d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?
14. a. Hur ryggas taket?
b. Hur lagas ett söndrigt tak?
15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M. 10821:77

11/ Nej.

12/ a. Man kan slagtröska råg den blir bäst
man kan också reda upp efter en vanlig
tröska men den blir inte så styv
b. okänt.

13/ a. Bådadera b. ja c. Takskägget skäres
efter ett snöre med kniv och stödes
därefter med skärebrädan d. för 20 år sedan
14/ a. Man lägger vanlig lös halm ovanpå
ryggåsen och så ryggaträ eller hönsnät
ovanpå. b. man sticker ny halm under
den gamla halmen

15/ 2 man eller 4 man. Mäster lavar
halmen för det är mycket nog
så kommer en lärning efter och sätter
i tillingarna sen hjälps dom att dra
åt och fästa dom, en man bär halm
och en man är innanför taket och
sticker tillbaka skottan när man syr
med järntråd

M. 10821:78.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkåpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16/ Nej

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17/ Läktet ligger under halmen
och raften ovanpå halmen

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18/ Ja.

19/ Ja.

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20/ 1924-1947 i Fjärestad socken
och kringliggande sträkt.

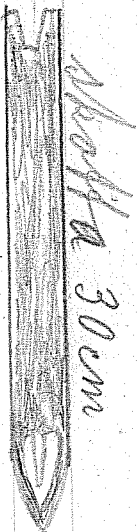
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21/ Numera även byggnadsnickare
och lägger alla slags tak

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

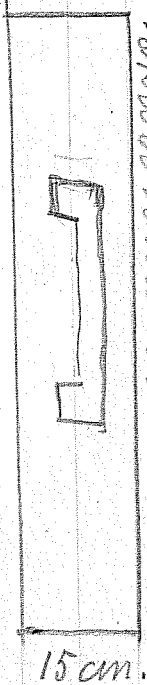
OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

40821

Skapsta 30 cm

Skapsta 60 cm.

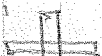

15 cm.

Skapsta 30 cm lang

Skapsta att gå in 10 cm lang

Skapsta 4-6 cm av Skapsta

Skapsta, ett av guldskott

75 cm

Skapsta 75 cm

ACC. N.R. M. 10821:79.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

37.

117/117d

Acc. n:r M.1 0821:80.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: SkåneHärad: Luggede & KristianstadSocken: Hässlunda m.fl.Uppteckningsår: 1948

Uppgifterna lämnade av

Namn: Takt. Johan AnderssonAdress: Hässlunda 10 MölarpFödelseår och födelseort: 1881 Ekby.

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1) Endast halmtak
- 2) Nya tak bindes med käppar och vidjor, när taken blivit utslitna, täcker man utan på det gamla och då alltid med stälttråd
- 3) Nej aldrig sett några sådana tak.
- 4) 15%
 b) 30%
 c) 40%
 d) 80%
 (Allt räknat i gläsa landsbygd - den. Ej i samhällen eller an små orter.)
- 5) hänvisar till fråga nr 2.

✓ 6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm? ⁶

✓ 7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

✓ 8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla. ^{den kommande}

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

✓ 6. Nej, använder ställtåd, eller häppar vid jä.
✓ 7. Vid användandet av ställtåd stöckes skottan under läktet in och av handtångarna ut ovan läktet, tråden utan till lyftes upp så skottan kommer under den ^{helt} väj från sedan dragar man i den inifrån kammande tråden samtidigt som man trycker på halmen, sedan flyttas man skottan en femte om och fortsätter på nytt o.
8 a) vid täckningen användes endast skotte (skyttel) vid nedskärningen användes, handierna, kniv och en bräda med handtag (vraga) 8 b.) vet intet.

Ursäkt döjs måtet, på grund av sjukdom, verkställande blivit fördröjt.

- ✓ 11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?
- 12. Hur beredes
a. långhalmen?
b. vassen?
✓ När och hur skördas den och hur förvaras den?
- ✓ 13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?
— b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?
— c. Hur behandlas takskägget?
— d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?
- ✓ 14. a. Hur ryggas taket?
— b. Hur lagas ett söndrigt tak?
- ✓ 15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

11) Använder endast beslag i träna av bästa möjliga material. (mollskin eller monckster)

12a) Långhalmen (så kallad slagliäskad) restes upp, kammats och bindes i hop till klippor cirka 8 kg tyngd, skäres jämna i rader och är färdig att bära upp på taket.

12b) Vet intet. 13a) hänvisar till fråga nr 9.

13b) ja, när taket är färdiglagt, rivas det med en vanlig handiärsa, sedan lägs man en bräda cirka 50 cm lång och 10 cm bred, håller den på kant i vänstra handen och kniven i högra, så trycker med brädan på halmen och skär med kniven ett slag nedan om, sedan flyttas brädan fem cm nedåt så skär man igen o. s. v.

se sid. 84.

M. 10821:83.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

1908) i bryan när jag började taktäckning
kunde det förekomma sådana hål i vind-
skedarna, men färs vunnit med tiden och
ersatts med nya, omöjligt erindring de
platser de förekommit. 17) läkt. har
endast täckt ett (sti) tak på ravel. (sti;
kallas den yta man täcker, oavsett
stort eller litet). 18) ja.

19) ja. 20) Bjur. Lööda Wan. W. Broby.
Fleninge. Mörarp. Fjärestad. Bärsköv.
Ekby. Rischatslösa och Häslunda.

(men endast delvis) 21) 1908-1911 som
mätare vid ånslöska, därefter maskinist
25 år. Dessutom innehaft 9 tunland
småbruk i 35 år under Bräserup gård

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

13c) Man flyttar Täckasen (den stång man ligger på när man lägger) ner en cirka halvt meter ned om taket, spänner en snor fem cm ovan där man skall skära, sätter sig på Täckasen vid vänstra sidan av taket, fattar med vänster hand i taket och skär med den högra ovan om den vänstra o.s.v.

13d) ja. 14a) man lägger ett lav av ouppgård halm på tvärs över taket, sedan läggs ett nytt lav ovan på snett uppkåt. så att vattnet av det översta rinner ned på det andra lavet och vidare utanpå taket nedåt. 14b) man böjer nederst på hölet lägger ett lav halm på varje låt tills man når upp till det gamla taket, sista lavet skutes in under det gamla, då ^{man} syr i vanliga fall med ställtråd. 15) En rask täckare behöver två handtlangare, en att passas upp derute med halm och vira ställtråd på skottan och den andre innanför taket och sända skottan tillbaka. 9) kan utläsas av svar 2.6.8.12.

78.

117/1186

Acc. nr M. 10821:85.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: SkåneHärad: Malma Långsunds MaySocken: Södra HamUppteckningsår: 1878
23

Uppgifterna lämnade av

Namn: Eder, LångqvistAdress: Lungsgård bl. 299 Billsholm ✓Födelseår och födelseort: 1877 Riseberga

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Halmtak fins men inga vasstak
2. de äro bundna med vidjor eller järntråd
taktråd
3. löst pålagt halm förekommer inte när
tak^{et} lägges men det kan förekomma när tak^{et}
blir gammalt och vinden lyfter det och ej någon
kunnig person är tillhands att där då lägges
trädbräde på för att hålla det samman
4. för närvarande mest med taktråd
för 50 år sedan var det endast vidjor

M. 10821:86.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

- 5 vid bindning med vidjor användes Takskäppar
- 6 båda delar se 13 a
- 7 man tar bredare ut halmen så tjockt som taket skall vara. Sticker vidjor igenom under kappen och läkten sticker ena handen igenom Taket och tager den ovanom kapp och läkt gör en ögla på andra ändan av vidjan bider den ända som har gått genom taket i öglan, drager åt sig den några varv så den bildar en knut sedan sticker ändan under kappan
- 8 a vraka kniv och rässa för bindning med vidjor för bindning med taktråd. tillkommer skettor
- b är nej obekant
- 9 täckstege event. stång två Taklenor vraka kniv rässa samt en skyffel
- 10 lenorna bindes fast i ryggningen med avstånd från varandra efter /takst/ stångens längd mätas ända på lenorna bindes en i varje ända på stången sedan rullas stången upp på lagom höjd och låsts den användes för att stå på medan man gör arbetet

6. Använder Ni isolerade band
eller fortlöpande söm?

M.10821:86.

Viaka sedd från sidan

densamma sedd underifrån

Skotta att lägga
taktraden på

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M.10821:86.

5 vid bindning med vidjor användes Takhappar
da delar se B a

man bör breddas ut halmen så tjockt som taket
ll vara. Sticks vidjan igenom under huppen
läkten sticker ena handen igenom Taket och
den andra hopen och läkt gör en ögla på andra
en av vidjan bider den ända som har gått genom
i öglan, drager åt sidan den några varv
en bildar en knut sedan sticker ändan under huppen
na kniv och rässa för bindning med vidjor
bindning med taktråd tillkommer skotta
och mej obehövt
bestige event. stäng två Taktråder, viaka
i rässa samt en skyffel
orna bindes fast i ryggningen med
Tråd från varandra efter /takst/ stängens
d. motsatta ändar på linorna bindes en i
i ända på stängen sedan rullas stängen
upp på lagen höjd och lastas den användes för
att stå på medan man gör arbete

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

M.10821:87.

prakan användes dels för jemning av halmen och dels som motstånd för kniven när man skär ner man sävar taket innan man skär det

11 nej, men vid yngre är såg täckare som vira halmsnoddar om knäna

12a den kammas i en halmsappa, finns även långhalmströskor

13a när man täcker utanpå gamla taket bindes det med taktråd i fortllöpande som man kan göra likadant när man täcker nytt men binder bälte över köpp 13. b. ja 13. c. man stöter det jämt med skyffel

13. d mycket sällan här på orten

14. a. der lägges löshalm på ryggningen i lämplig höcklek som hålles fast med ryggtråd

14. b. det lagas så att man fyllar fallet med halm och lägger den så att den kommer under gamla taket överst och bindes fast

15 när man täcker utanpå åtgår 3. en lägger halmen och binder en innanför och sticker skottan tillbaka en bär upp materialerna, vid ny täckning bortfaller den som flyr skottan tillbaka

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16 har hört omtalas men inte sett

17. Läggas (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17 på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18 ja i skogsstugor

19 —

20 Sen 1921 i Riekalösa Södra Kams och Bjurs
kommer m. fl.

21 Nej

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

64. = 579

113/118d

Acc. nr M 0821:89.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Halmtak men inte vasstak men har lagt vasstak och
 Ja ligger man nytt tak så har man högen i vassen eller
 tillägga eller basad värlinge som de högen på
 är den men utan på de gamla taket så jämtad.
 Ja i vasstak fall ligger den lös halm men den sätts
 fast men annars släppts det men annars nyttig av halm
 eller träskan
 a. Ja 10 procent b 20 procent c 30 procent
 d skulle tas 60 procent då tänkte inte jag.
 Ja när ligger nytt tak som ovan nämnda

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

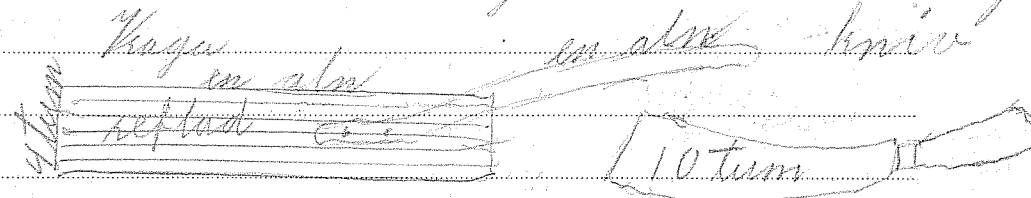
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 10821:90.

Ja när man läggs nytt tak så bindningen inne
mitt i taket, när man syr med järntråd för den vara vä.
De två första banden läggs lika långt ner, bildar
sedan börjas man och skruv halmen så att bind
kommer mitt på, så klappas ^{man} bred vägen och så dras
Vagnen att klappa till med och skära efter och nå
syr med järntråd nål eller skotta och så kni
Känner inte till några andra redskap

nå att syr med
18 tum

10

Vagnen användes när man har lagt ett
med halmen så jämnas med vagnen innan
man drar till, nålen eller skottan den sy
man med när man begagnar järntråd,
och kniven den användes att skära och jä
talet med och skära takskägget med

däld
taksägge
ingen
till
man

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

11

Vantar går inte att använda, i enstaka fall om det är mycket kallt, och knäputor är ju bra om det inte är för varmt så skäddas det, blis blåsor

12. Hur beredes a. långhalmen?

12

Ja det gamla sättet slagtörskas eller hästt, som repar ju också långhalmen. Rysar: en cylinder med stälträdspiggas och drivas med vandrings

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

Ja vassen skördas när det är fruset och förvaras torrt

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

13

Ja båda delar. Nya tak med hägg och tillingar och järnträd när man sätter ut på det gamla

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

Ja sågas med en träsva och skäres

c. Hur behandlas taksägget?

Skäres efter ett möre och klappas med vragan

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

Halmtak i enstaka fall på kvinhus och böns hus för de är varma om vintern och svala om sommaren

14. a. Hur ryggas taket?

14

Ja när taket är färdigt så lägger man ryggnings pålar och ryggträd eller stöt eller på vissa platser

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

Ja när man lägger nya tak behöver man blott en för att sticka upp halva häggarna o riggen

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

15

Ja när man lägger nya tak behöver man blott en för att sticka upp halva häggarna o riggen, tillingar men när man lägger utanna får där vara en innan till för att sticka ut nälen

ry

2

ma

M. 10821:92.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkåpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

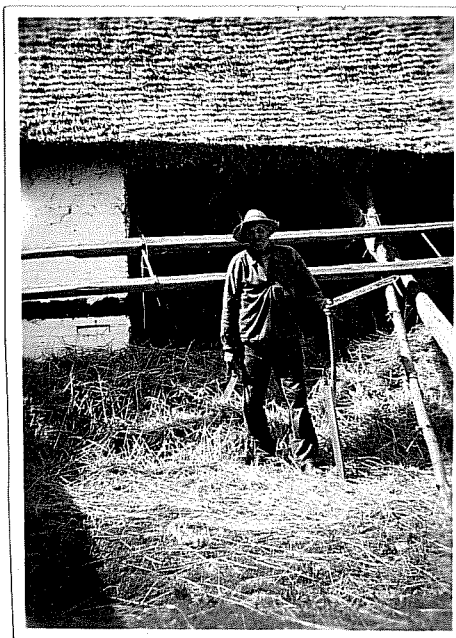
När det har jag inte varit med om men snar-
sakas en ribba eller smäl bräda på vindske-
darna. På den bräda som tjäna en 3 eller 4 tumms bräda till
vattenkist och så stäcker källaren inunder den
Ja har läggas på båda delar men skall det vara
långt så får källaren tagas av på undersidan. Annars
bräda vindskenan endast
Ja på Vem i flesta fall men på färdhandelt på
vissa platser. Kan vara många andra källare försvinnat
Jag är ingen pennfäktare men om det skulle
vara något särskilt så var är det väl säkrast
gubbar till. Lärsked och tala om det.
Ja det går inte och säkra eggen alla platser
i vissa fall enda till 2 o 3 mil och på en Vem
Har skött lantbruk. Portagare vid biträg
varit inte med träskor. Sker lagad gamla
hus och lite brödlare. Är en gammal
Hillemans släkt. Får för besöksman. Tre
farbröder. Hillemans.

ACC. N:R M. 10821:93.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Errik Perssons gård nr. 8, Knnelöv

*Bernhard Anderssons
gård nr. 6, Lactorp, juli
månad 1947.*

29.

107/117d

Acc. n:r M. 10821:94

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga ~~äro~~ (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. En annan Annan Görd
halmtak ingen vasstak.
2. Vidjor, Rörkäppar, stället
3. Slagtröskad halm är bäst
men finns inte numera det är
25-30 år sedan
4. För nu 50 år sedan 100%
 - a. Nästan ingenting
 - b. Något mera halmtak
 - c. mycket mera "
 - d. Om allt "

6

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

se sid. 98.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Jag har använt mycket isolerade band
7 Teckning

8a Fäkraka, kniv, Nål
Nålen används när man har isolerade band.

6) Inte sad jag ut

9 Utmärka att göra balmen
ren med

man rivar träden på kottar
och nålar som sticks igenom
läkret under läkret utifrån
inifrån över läkret

10

Kniv och Raka används
endast när man skär ner

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

11 M 10821:96.

Knäputor helst av Fagel
över klädda med skinn

12a bröskan med långhalms-
bröskan (och sedan ligas upp.
slem slagan)

13a Fäskan helst myllt fäsk man
kan fäskan utanpå det gamla
b) ja

c) man ska en snor sedan
skäres taket och putsas
d) nej

14) Med lös halm som
binds fast med stålrådmål
slem ryggaträd, man har
över använd halm fäsk
b) man försöker stoppa in halm
och sy fast

15) Fäskaren och en ryggaren

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

16/ M.10821:97

dy

Käggar sticks under en bräde
som är spikat på ovan kanten
på vindskuden

17) Taket lägges på läkt

18) samma tak på boningshus
som uthus

19) Ja så gott som jag
kan.

20) 10-12 år, häikring
Jag är 69 år så jag täcker
inte mer.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

30.

107/119a

Acc. nr M 0821:99.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Bie Mån

Socken:

Malmö-Herre

Uppteckningsår:

1948

Obs-
2 st.

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Håkan Järsson

Adress:

Kvarenby 8 Kvarenby ✓

Födelseår och födelseort:

1880 V. Sallens, Malmö-Herre

Svar:

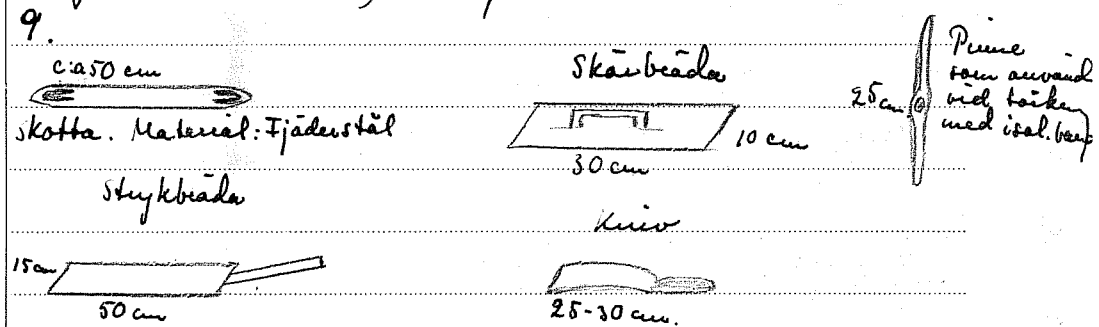
1. Ja
2. Taket är bindet, d.v.s. halmen är bunden vid underlaget medelst jämnt tråd.
3. Nej.
4. a) 5%
b) 10%
c) 15%
d) 70%
5. Vid teckning av helt nya tak användas takkäppar.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

M. 10821:100.

6. Bredarna har vid olika tillfällen använts.
7. Vid täckning av nya tak användas kappor och isolerade band. Halvsten lägges på taket och kapporna ovanpå halvsten. De isolerade banden bindas runt kappor och takte. För varje bindning avskäres det isolerade bandet.
8. a) Värstege, skotta (vid sön med isol. band användes en pinne med ett hål i mitten) skärbräda, knivar, strykbräda b) Nej.

10. På skottan lindas stältskallen som man skall sy med. Träden lindas kring de båda tapparna som syes på täckningen. Skärbrädet användes för att trycka till halvsten då man skär. På strykbrädet lägges sandstensflis och på detta stryks keelvännen tills de blir vassa.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädning?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

M. 10821:101.

11. Knäputor av läder o. l. gummi

12. a) Halmen användes helst råghalmen och all korthalmen måste sorteras bort varefter resten buntas till kassar.
b) Vassen skördas i september månad.

13a. Ja. Då lägges halmen utanpå det gamla och fastspys med slätttråd.

b. Taket beskäres med kniv.

c. Halmen skäres tvärs av vid takskägget vinkelrätt mot takryggen.

d. Kuappat i vär tid.

14a. Taket ryggas med lös halmen och ryggstråna helst av ek lägges med en slus mellanrum, helst korsade vid takryggen.

b) Det gamla halmen ovanför hälet lyfts och den nya släpps in under och try fast och skäres ner på vanligt vis.

15. Vid täckning av gamla tak bör man vara 3. En som täcker, en som styr från insidan av taket och en som bär upp halmen o. d.

M.10821:102.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

Har kört omtalas ett sådant förföringssätt.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17. 7 regel på läkt.

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

18. Ja.

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

19. Ja

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20. Överhugg skolskeftet i belövstakten
1925 — i Malvärdstakten.

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Dikering m. m.

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

81

104/121 a

Acc. n:r M. 10821:103.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Skåtte*Socken: *Anderslöv*Uppteckningsår: *1948*skbr
(unge)

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Nils Kristensson*Adress: *Hjggårp Alstad*Födelseår och födelseort: *1881*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

*Ja**ty är tråd eller järntråd**Stakte**Medan 5 och 10/8**Ja*

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

tjäd garn samt stättad

man binder ner om köttet och upp om köffen

med gärröf
hvitthet som helst järnål eller träål
samt kniv och ~~braga~~ vilken användes
När inte vad jag ost vid nedskärningen

Nålar används när man binder
tekt på, kniv och bragan när
man skär ned tekt

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

M. 10821:105.

nej inte jag för min del, men
en del täckare använder knäputor
jämna halmen så den blir jämn och rad.

~~den~~ vassen skördas sist i Augusti eller i September
samt förvaras sedan i lador till den används.

Jä, det täckes direkt på läkt, men även
Ja utanpå gamla tak
man drar en snor som man skär efter
Ja i vissa fall användes halmen
som antikutst
med halmen o eketrä

Man stoppar opp halmvishornen med
bragen, och binder om läktet
två personer arbetar med taktäckningen
täckaren och oppsaren

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-darna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-svara ett utförligare frågeformu-lär (som i så fall honoreras om så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

man sätter en tre tumbräda överst
vindskeden så sätter man käppen under den
Jag har aldrig hört omtalas eller sett något
det går vilket som helst } annat

Ja

Jag är villig att besvara ett
utförligare frågeformulär, och är
tacksam för ett litet honorar
På Lindholmens gård i Lerdala socken
samt i trakten däromkring
jordbruksarbetare.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

79.

17/119

Acc. n:r M. 10821:107.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Skåne län, Bjäre med flertal

Socken:

Skåne län

Uppteckningsår: 1920-1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Johan Henrik Danielsson

Adress:

Maglövången, Lund

Födelseår och födelseort:

1890 Väckelsång
Skåne län

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Mell halmtak onstak vasstak
2. Halmen bindas av gavelserdt järntråd, vissa fall med häppar och vidjor av Björk, vide, pil. Björkvidjor måste vrides i handen. Vide och pil kokas i ungefär 2 tim.
3. Slagtröskad halm lägges på taket som är på träcken lagda på sparrarna cirka 8-9 tom mellanrum.
4. a. 100% b. 100% c. 80% d. ?
5. cirka 10% av täckningen

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6 Fortlöpande söm användes.

7 Skottan skjuts under läcket, släpkes till baka orange läbblät Träden korsas på fursidan varepå man drar åt tråden

8 2 Skottor, 2 knivar en till lakshäget en till medskärning av läck 2 rep. En bräde att skära läcket rätt efter nika 00 centimeter lång 10 centim. bredt Band att sträcka som man skär lakshäget efter
8 b. Ja. En lång bräde brukades att slå läcket jämnt innan man bunnit läcket riktigt.

Kortet visar
hur ryggingen
läggs.

M. 10821:109.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

11. Man kan inte använda vantar vilka skulle slitas upp med detsamma. Knäputor användes.

12. Hur beredes
a. långhalmen?

Låderskor eller gummi skor användes.

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

12a. Tröst tröskas en del av halmen med påäl. Det finnes långhalms tröskor. Man kan också laga halm efter outida tröskor där efter ryas halmen på trädrepa slitas mot marken så alla sträden vid roten är lika.

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Vassen hugges man av på isen så man kan gå på isen. Därefter den lägges in i lador till täckningen.

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

13a. Ja. Ibland lägges taggret utanpå det gamla taket om det är slätt.

14. a. Hur ryggas taket?

b. Ja.

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

c. Takshägget skäres efter snöre, klappas slät av brädet.

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

d. För cirka tio års sedan inte en.

14a. Den lösa halmen lägges på rygningen med ryggstaden över cirka 3 cm mulln.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

14b. Man lyfter upp den gamla halmen
sticker käggar under den gamla halmen
och bindes

15. Cirka 3 st. En taktäckare en halmbäare
En till att ta emot skotarna och skjuta den till-
baka

16. För cirka 30 år sedan när jag började min
läckning fanns det många. Men efter åren
har jag satt nya vindskedarna och använt
det intressanta förseent arbete

17. Endast läkt

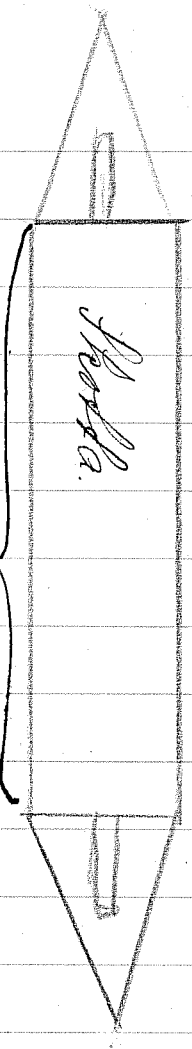
18. Ja.

19.

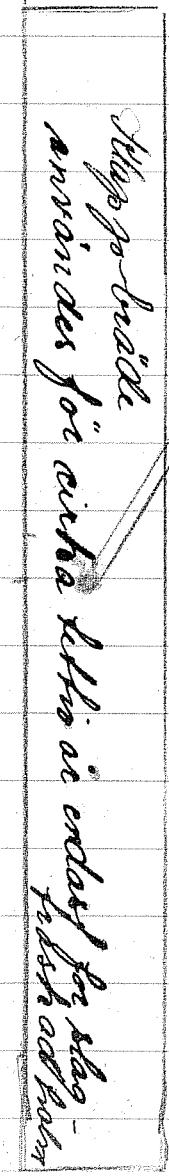
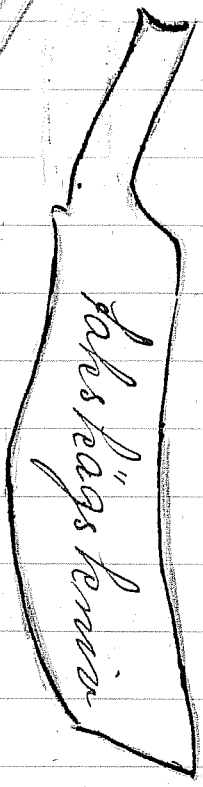
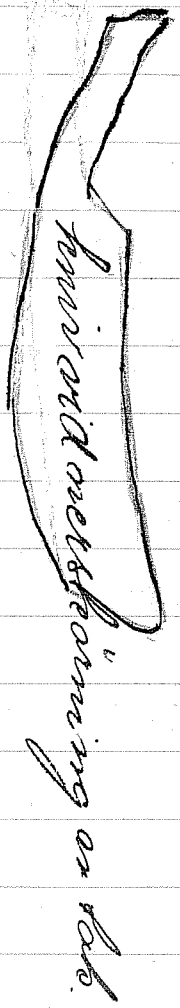
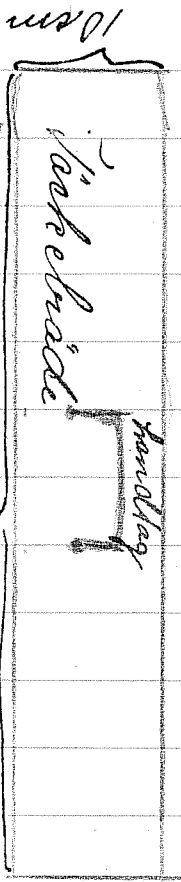
20. 1920 till vidare cirka halv Skåne

21. Ja. Lärare.

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

2 Hoods or

10cm
50cm

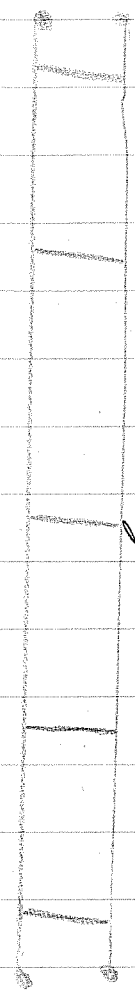
M. 10821:111.
BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE
DE LUND
LUND UNIVERSITY LIBRARY

Jamning
↓

Stads Jam för alltid en fin Jam

genom kändt Jamning om kändt kändt Jamning
Jamning om kändt Jamning om kändt Jamning
och om kändt Jamning

Månde kändt

M.10821:112.

genom kändt Jamning om kändt kändt Jamning
Jamning om kändt Jamning om kändt Jamning
och om kändt Jamning

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

50.

110/120 b

Acc. n:r M.1 0821/13

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Upppteckningsår:

Kring

Malmös Torpa Alla

Caroli Lund

1948. Ovs-2 slags skotta

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

J. d. Tegelmästare Lars Nordin

Jerusalemagatan 17. g. 2. Malmö

1869. Södra Sandby

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner? nej
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande? 10 %
 - b. för 10 år sedan? 40 %
 - c. för 20 år sedan? 40 %
 - d. för 50 år sedan? 60 %
5. Användas (användes) takkäppar? ja

Svar:

1) Inte många halmtak fins i Kring Malmö men utåt landsbyggen fins ju några än, men inte med vasstak
 2) När halmtaken kom bands på underlaget på takstolarna en primitiv gyltkäpp den kallades för vigor, o den skulle va vidan annars höll den inte, tyckte är de välige till vigor, numera täcker utåtpå de gamla taket binder med galvaniserad tråd utan käppar är bra vid Eldsvida för de ramler inte ner, utan brinner upp på takstolarna så folk kan gå in i taket som är bunden med vigor ramler ner som en snödriva vid eldsvida

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

se sid. 117.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6) M. 10821:114.

1) Järband mest vigor eller galvaniserad tråd

2) Halmen lägges ut till en viss fjälek bindes de med vigor di beagnas klippas 15 tum mellan varje vigor på klippas, ska man täcka med stället ligger en man inom taket o sticker skottar ut genom taket till täckaren

3) Täcker man utomhus har man tre stälkatter galvaniserad tråd, klippas, vigor, vraka, knivar, räpser, rep, tvärsage, en takskäggskniv.

4) För i tiden var de bara nya tak som lades på husen, rep mer de gamla taken o la nytt på igen, men sen 1910 har jag inte lagt något nytt tak utan bytt utomhus de gamla

5) Täcker nytt så användas klippas vigor, byr man utomhus så använder man tre stälkatter en till tagstället o två till övriga taket. Vragen använder man när man ska mer taken likaså räpser

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vassstak) även på nya hus? *nej*

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

11) *vanter kan inte användas knäputor eller säckar användas om knäna o läskar på benen*

12) *Man breder ut rågen på logen som har man en slage (plejel) som di kalla för i tiden o står tjärnan av sen resten man att den lösa halmen ifrån de andra blir långhalm. vassen skäras på hösten den läggs upp under tak.*

13) *Täckes mest utåtpå enstaka fall nytt sen taket är färdigt beskäres de, somliga täckare skär fina ränder i taket, andra däremot jupa för min del förödras jag de fina, takskäggen skäres på många sätt, somliga skär så att vännets rinner ner i underkanten på taket, de är felaktigt vännets skall släppas i överkanten på taket*

14) *Taket ryggas med halm även med gräsröt ryggträ eller nåt d. en tak lagas man har en klyka som man för upp halm med*

15) *Trä man står under täckarens kommando*

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkämparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper, därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16) M.10821:116.

Angående borrhål i vindskenorna har
jag varit på två ställen en i Ö. Odurslöv
jag hörde inget annat namn än Lapod Jön-
de bläste omkring 1904. en i Roslöv 1905

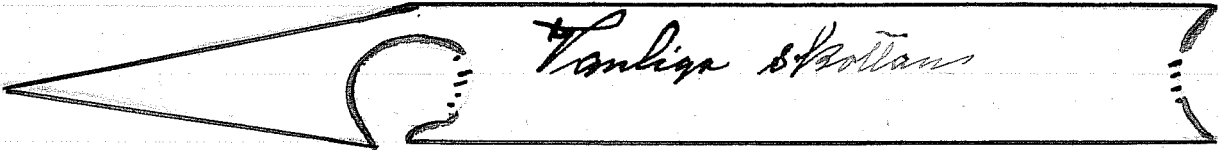
17) Taket lägges på läkt

18) För i tiden användes halva på boningshus
men inte på de sista 30. åren

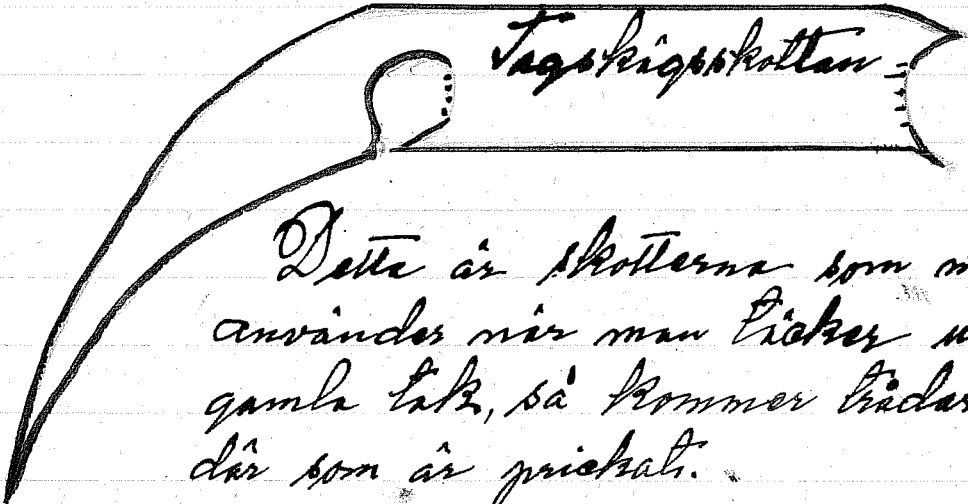
19) Skulle ni vidare vilja ha frågeformulär
i så fall vill jag ha lite beläst

20) Har varit taktäckare i 25 år
o varit o takt i församlingens kring hund

21) För närvarande inget yrke, har kronist
verks förint. Tegelmästare Välsjö i hund i 41. år
ingen pension därifrån

Vänliga skottarna

Fagskisskottan

Detta är skottarna som man
användes när man fick utgå
gamla tåk, så kommer träderna
där som är prickati.

Vänligen Nordin

9.

104/1216

Acc. n:r M. 10821: 118.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap:

Namn:

Härad:

Adress:

Socken:

Födelseår och födelseort:

Uppteckningsår:

+ Skuffel

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

shbr
=strigul

Frågor:

Svar:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller ~~vasstak~~?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande? 5-10
 - b. för 10 år sedan? 20
 - c. för 20 år sedan? 30
 - d. för 50 år sedan? 80-90
5. Användas (användes) takkäppar?

Ja

Ja mest järntråd

Nej

Nej

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

Fortlöpande söm

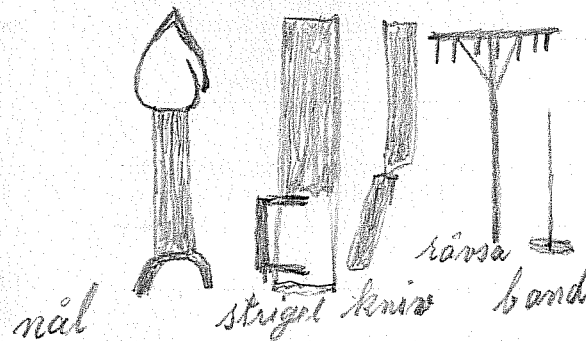
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

en järnnål en kniv en stigele en bårsa

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

*nålen sys vi med, stigele kniv bårsa
gangnas jag när jag skär ner
bandet gangnas till lekstället*

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

knäputor

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

halmen ligger rättes stötes i rotänden jämn
vass har vi också här nere

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus?

Täckes endast utanpå

Ja

skäres i vinkel rakt efter ett band klappas
helt jämt med en skaffel

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

lägges halmen jämt med sidorna i en spott
samma som en fäcker ett nytt med ryggaträ på

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

Två den som passas upp skall bära halmen
upp och så skall han vara innan till och
stöcka nälen ut till täckaren

M.10821:121.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

har aldrig sett eller hört

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

ja

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

Jag har varit täckare en 40 år Grönby socken
Ruderslöf, Klagstaep, Åby, Storp,

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

hetskättsel köstarebete

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

2, 103/122a

Acc. nr M. 10821:122.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Uppgifterna lämnade av

Landskap: Skåne

Namn: Per Persson

Härad: Vemmenhögs

Adress: Källstorps hospital, Klagstorp ✓

Socken: Källstorp

Födelseår och födelseort: 1870, Källstorp

Uppteckningsår: 1947

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande? 1%
 - b. för 10 år sedan? 1%
 - c. för 20 år sedan? 5%
 - d. för 50 år sedan? 50%
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja, enstaka gårdar och hus ha halmtak.

Bindetak. För 60 år sedan bundet med vidjor/pilevira/, senare med järntråd.

Nej, användes ej i dessa trakter.

När halmen bands med vidjor användes "täckkekäppar" av buskpil.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

Fortlöpande söm.

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

Nål, täckekniv, täckebräda och "täckestie" med rep att fästas vid takåsen.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

Vet ej.

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på *ortens dialekt*.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Täckestegen användes av täckaren att vila fötter och knä på, då han lägger, syr och putsar halmen. Dessutom var stegens övre del stöd, när den lösa halmen lades ut. Med nålen syddes halmen fast vid läktet.

Täckekniven användes till putsning av halmen ~~ster~~ efter bindningen /kalades att skära ner/.

Täckebrädan användes för att trycka halmen vid putsning

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

Knäputor.

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

a/ Långhalmen bereddes av råg. I äldre tid skördades rågen med lie. Efter varje "huggare" följde en man, som samlade upp stråna så att inga ax kom i rotändan. När han samlat en kärve i famnen, bands denna av en efterföljare/kvinna. Rågen tröskades med slaga och de lösta kärvarna voro plaserade så, att axen vände inåt i logen. Axändan blev så särskilt utsatt för slagen. Stråna blevo mindre utsatta. Halmen togs därefter upp med händerna och formades till nätta kärvar under det att småhalmen avlägsnades. Innan kärven ombands, stöttes den mot en vägg eller golvet, så att strånas tjockända kom i samma nivå.

b/ Användes ej här.

a/ Vanligast täckes utanpå gamla tak.

b/ Ja.

c/ Skäres ungefär vinkelrätt, sedan taket är lagt.

Nej.

Ryggningen lägges av löshalm fasthållen av ryggaträ eller stormaskat ~~xx~~ järnträdsnät/hönsnät/.

My halm stoppas in under den gamla och fastsyss.

Minst två, täckaren och en passupp. Denne skall bära upp halmen och biträda vid bindningen på takets undersida.

M.10821:125

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

Nej.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

På läkt.

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Förr användes halm till de flesta tak, även boningshus.

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Ja.

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

Ären 1927-47. Jordberga och orten omkring.

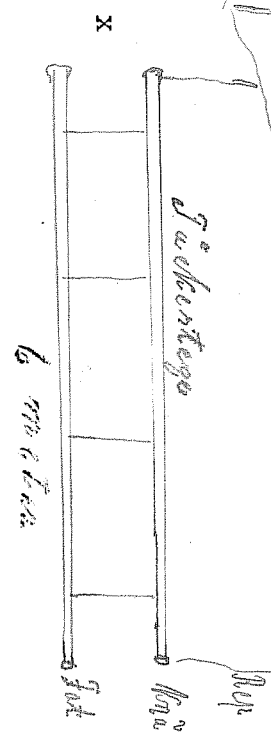
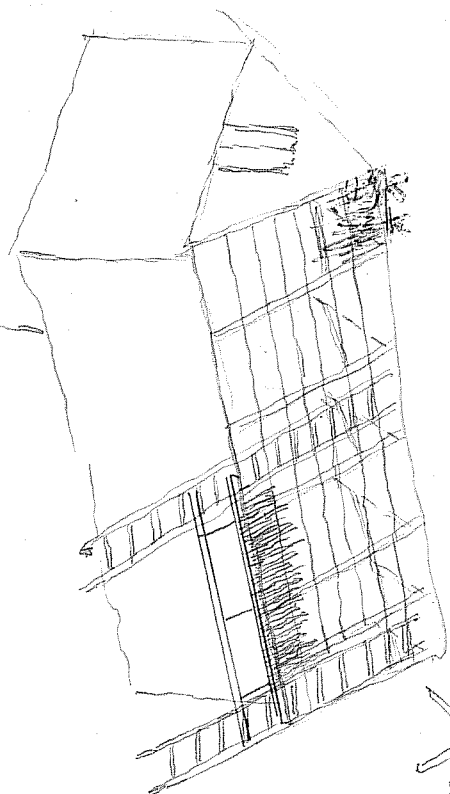
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Nej./Småbrukare under yngre dagar/.

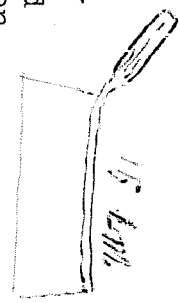
OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

M.10821:126.

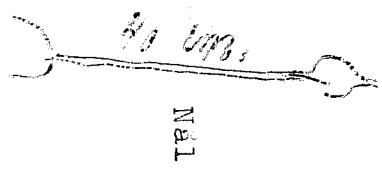
Ryegaträ
Hoppstam

Täckekniv
/Vanligen tilverkad
av ett stycke av en
lle./

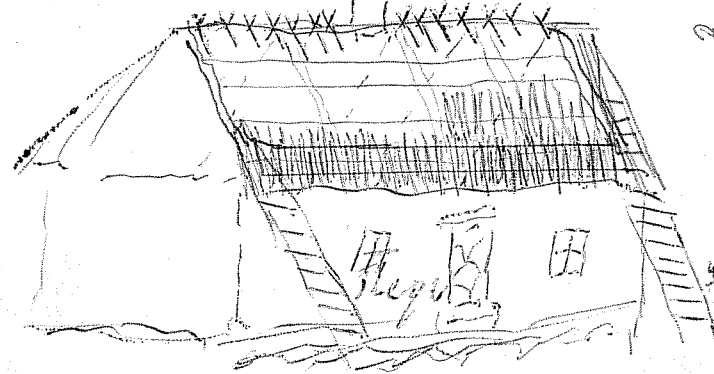

Täckesbräda

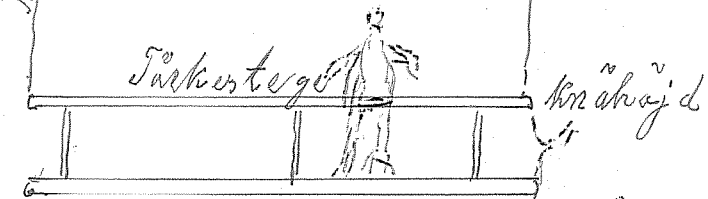

x Täckestegen var så lång att den räckte över ett "stid".

Ett sti varlika med tre spänne eller tre spärpar.

Rep

stege

Täckstegen höjdes efter
behov!

12.

104/123 d

Acc. nr M1 0821:128.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Wemmenhög*Socken: *Skivarp*Uppteckningsår: *1948*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Hans Mattenson*Adress: *13 Skivarp*Födelseår och födelseort: *1879. Skivarp*rädda
SKB

(25)

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölls) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1) Halmtak
- 2) vid underlaget eller bakh
- 3) ja i samtliga med vidjor
- 3) nej
- 4) högst 2 procent
 - a) 2 procent
- 5) 15
- 5) 50 å 60 procent
- 5) Almänd på landsbyden ej i samhälle
- 5) Ja även järntråd

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6)

Söm ej band

7) jag lämnar ut halmen på läktet
sen bindet med skyttell eller vida
som ägaren själv bestämmer

8) skyttell, skärbräda, knivar, sånsa,
rep täckesbege även kallad (tränstige)
nej mer vid

9) skyttell kallad (nål) skärbräda (saga)
järnbräd (täckesbräd)

10) skyttellen att binda med (eller se)
brädan att skära med täckesbräd
efter bindningen

M.10821:129.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

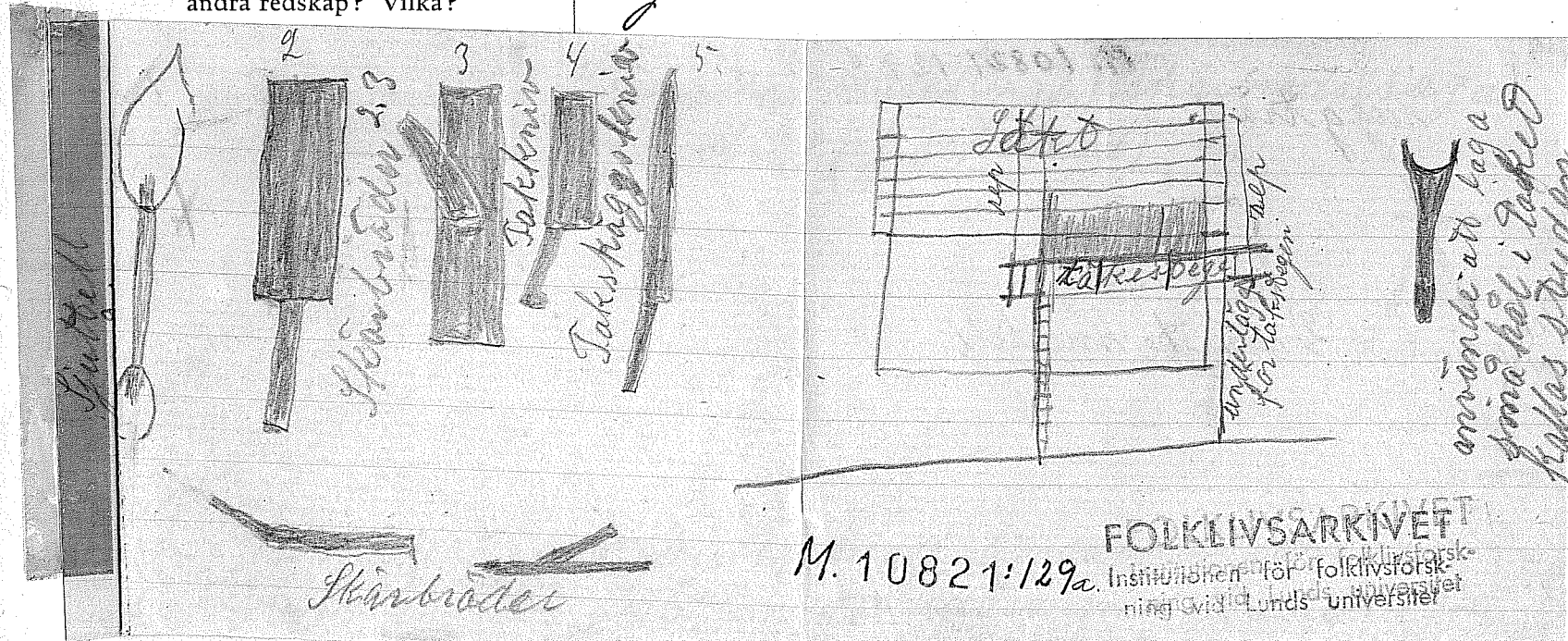
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

6) Söm ej band

7) Jag lämnar ut halmen på läktet sen bindet med skyttell eller vida som ägaren själv bestämmer

8) skyttell, skärbräda, knivar, rånsa, rep. Täckesbege även kallad (tvärsbege)

9) nej mest vider

efter bondningen

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

M. 10821:130.

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad?

¹¹ knäputor vantar kan ej användas

12. Hur beredes
a. långhalmen?
b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

^{12a}) halmen upptas fämnas stätas och bindas
i kårvar

^{12b}) vassen hugges på vintern bindas
och stackas (brukas inte nu färdigden)

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

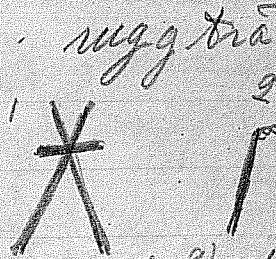
¹³) ja 2 å 3 gånger utan på men då
användes nål och linntråd och se.

- b. Beskäres take
färdiglagt?

M. 10821:129 b.

- c. Hur behandla

- d. Läggas halmt
även på nya hus

14. a. Hur ryggas tak
b. Hur lagas ett

Gammalt 2) senaste modellen

15. Hur många arb
med taktäckning
ken är i så fall
ningen?

men ... den nya vaka.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

Knäputor vantar kan ej användas

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12a) halmen upptas jämnas strätas och bindas i hävar

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

b) vassen kugges på vintern bindas och stackas (brukas inte nu färdig)

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

13) ja 2 å 3 gånger utan på men då användes nål och fjuntråd att sy.

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

ja

c. Hur behandlas takskägget?

Man drar ett snöre att skära efter
dnef inte nu färdig

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

14a) med haln och sugga trä

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

Man sticker halmen med en stika
år det stort hål så bindas det

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

endast två en bär upp halmen på taket till täckaren som jämnar ut den sen det är färdigt där han mot nälen och sticker den till baka.

M. 10821:131.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

16) nej de har jag aldrig hört fäst för min
var tåckare då hade han tält om det

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

17) på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Ja

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

19) Ja

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

20 i flera år

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Grönarbete

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

13.

104/123d

Acc. nr M. 10821:132.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Skåne*Härad: *Vimmerby*Socken: *Glärsås*Uppteckningsår: *1948*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *N. N.*

Adress:

Födelseår och födelseort:

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

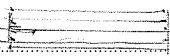
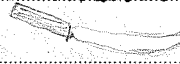
Svar:

halmtak fins ännu men inte vasstak
 halmtak äro bundna med tjärat karnpiggarn eller vidjor,
 som vi kallar pile-vigra eller ärskottar rödpit,
 endast en gång har jag ^{löst} halm av halmbakar från
 tröskan, men vann den på med gahrmissad tråd,
 sedan rivas taket jämt med en handvira inman det skäres.
 en eller högst två procent
 10 år sedan fem procent, 20 år sedan 40 procent
 50 år sedan 90 procent
 när den gamla halmen rivas helt av användes
 takkäppar att binda den ny pålagda halmen med

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

tyrskt hampgarn har använts mycket till binda på köpp med

8 tagvraga. en nål av en träpinne med hiet eller äga i ena ändan som man sticker träden igenom, sedan sticker man träpinnen igenom taket under lektet med ena handen samtidigt har man den andra handen ovan lektet och tar tråden av nålen genom halmen gör en ögla på den, tar andra ändan igenom ögla och drar ut över kappen:

9 tagvraga

trädpinne
40 centimet nål för bindning med garn
Stål
40 centimet nål för bindning med ståltråd
kniv för nerskärning av taket

kniv för skärning av taksteget
knivarna var tillverkade av en duglig byggsmed liksom nålen för bindning med ståltråd

M. 10821:134.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

inga vantar såvar man jo inte fingrarna fria
knäputor får man ha annars får man ont i knäna
fotbeklädnad har ingen betydelse om de är träskor eller tofflor;
rägen tröskas med slaga eller (släjel) påskänka när raggkärnarna
är av, så tar man handfull för handfull och skakar
den lösa halmen av, så det blir bara styv vacker halm
igen att binda i kärva och täcka med;

vass har jag aldrig takt med;
utan på täckes mest för att spara på halmen;
först rivas man av alla lösa strån med en handriv
sen skär man skift för skift efter som man vinder
tvärstegen om tills man kommer upp, sen drar man
en snor och skär takskägget efter;

nej;
det läggs lös halm över takisen helst råghalm.
sen läggs ryggstrån par efter par att hota halmen;
b. med en trästicka som halmen vikas över ändan sedan
föres halmen upp under det hela taket tills det blir tät

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

har sett det på gamla hus i sydöstra skåne för
60 år sedan.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

på läkt

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

15, hur många arbetar

ja för i tiden men inte nu
en person utom täckaren till att passa upp med
halm, käppa, rigga, eller garn, är det utan på-
täckning för hjälparen vara på insidan och sticka
ut nälen med järntvåden när man syr taket på

19

det är nog inte mycket mera att svara på

20

i Åbäckis och Öremälla, i skivvarps församling

21

byggvarsarbete, dikningsarbete, trösk maskinist,
kampanjearbete vid sockerbruket,

format. Använda även denna
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: SkåneHärad: Vimmerby. Oxie m. fl.Socken: Flora antel socknarUpppteckningsår: 1948

Uppgifterna lämnade av

Namn: Albin EkornAdress: Box 111 Klagerup ✓Födelseår och födelseort: 1894 Årjö

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

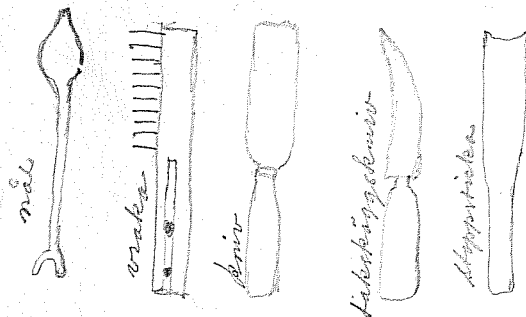
Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Halmtak finns, vasstak högst sällsynta.
2. För i tiden medelst käppar o. vidjor, på senare tiden medelst galv. tråd. (i stället för vidjor har även använts fjörgarn.)
3. Nej
4. 100 %
5. Vid bindning medelst vidjor o. fjörgarn

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. Först avskurna band med ögla i ena änden.

7. Vid bindning med vidjor stickes vidjan in under läktet med ena handen, andra handen stickes in genom kelnan ovan läktet o. tag ut änden varefter toppändan lägges om tjockändan en gång varefter stredreges o. änden stickes ner under kypen. Vid bindning med tjärgarn liksom att tråden stickes in med ett en trådnål. Tråden stickes genom öglet, stredreges o. bindes. Vid bindn. med gulv. tråd toges ca 1 kg tråd på nålen så det blir fortl. om, stredreges för vart styck man bindes i.

8. Nål, tråd, kärra, vraka (vraga), knivar, snöre, skyffel, stoppsicks.

9. Knivarna göres av linblad, spetsen användes att skära takbågigt. Nålen är av järn c: 60 cm. l. Tråden av trä o. tjärgarn som kärra, hålla på kelnan vända kniven m. m.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?
12. Hur beredes
 - a. långhalmen?
 - b. vassen?
 När och hur skördas den och hur förvaras den?
13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?
- b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?
- c. Hur behandlas takskägget?
- d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?
14. a. Hur ryggas taket?
- b. Hur lagas ett söndrigt tak?
15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

- 11 Vantar kan ej användas vid täckning. Knäputor användes, vid kall väderlek helst träbottenstövlar på fötterna.
- 12 Bäst är slagtröskad halmen. Halmen tröskas på vanlig tröska o. pressad i balar kan beredas med mycket arbete om den är metad för hand helt på tvärs i tröskverkst. I k. långhalmströska är i alla fall.
- 13 a. Har förekommit rätt ofta förr, ej ofta nu.
b. Ja. c. Man drager ett snöre som man skär efter c:a 3" mellanför snörens klappas jämt med en skuffel.
d. Någon enstaka gång.
- 14 a. Lös halmen lägges på ryggåren. Kan fasthållas med ett ryggträn, event. 180 cm. butt hövsnät som i nå far sig fast på båda sidor. b. Genom att stoppa halmen in under halmen överför o. sig fast. Halmen stoppas in med stoppskin.
- 15 Utom täckaren i handlångare som levereras upp halmen, samt innanför taket hjälper sig att bygga.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

M. 10821:139.

- 16 Nej, en c:a 4" ribba spikas över
vinschivan som käpparna sticks under.
- 17 På läkt med 10" fr. ovankant till
ovankant
- 18 Ja
- 19 Har fönt besvarat c:a 67 olika
frågor i samma ämne till en
med. doktor i Malmö som skulle
vissa som till Folketskirsk Lund
Men skulle Ni vilja ha ytterligare
besked så vill jag ha snittning ty
det älgär rätt mycket tid.
- 20 Börja 1920 o. hållet på vart år som
då så det är 28 år i yrket.
"Var" besvarat i början.
- 21 Har även varit storkmaskinist i skiviga
år, byggnadsarb. ibland, rockarbränsarb.
ms. kampa samt småbrukare

86.

118/127 cd

Acc. nr M. 10821:140.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

V. Skövinge

Socken:

Vinslöv

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

P. J. J. J. J.

Adress:

Postliden 9 B. Vinslöv.

Födelseår och födelseort:

1865, Vinslöv

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Företagsvis halmtak
Endast med vidjor

Juke de av mig täckta

a. 1-3 %

b. 6-8 %

c. cirka 20 %

d. " 80 %

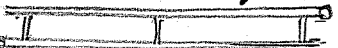
Ja, mest av halm

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Isolerade band Se biletgen beskrivning

a. Långstegen, tvärstegen, vråga, kniv, sax.

b. Ej på vår ort.

Långstegen, vanlig typ, borde räckas från marken till takisen. Tvärstegen, tvärrör stänger av efter sammanbundna med spolar vid ändrum o. mitten =

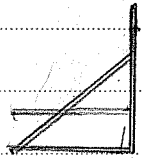
Längd ca 12 alnar, bredd 18 tum.

D:o för användning i s. h. vior =

Vrågan = en reff-
let brädbit med skeft.

Ganska kraftig kniv o. vanlig ullsax.

10. Se beskrivning

Nov 7.

M. 10821:142.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Seem kalmen utbrutts jinnut
lees en kypa över fri att källa hae-
men. Dräppte ratts en vridi genom
kalmen över maktvararna löst.

Vidjinn skicks tillräcker under
lösten. På kypvänder av vridjinn
gjordes en ögl, genom vilken vid-
jinn skräms skicks in, makt
kalmen medelat kypvänder
helt mest lösten. Kalmen blev disi-
genom känd kunden.

Nov 10: Med vingen kypvänder fah-
vidan jinn, med kinnin putrades de fjädis-
kogen fahen (man itidade med) och ordet
utföras med kinnin som fet- och kinn-
skid. Med seem kinnin kinnin.

Om det av kinnin, som kallas upp i ett
munnmunn, kallas "ati". Att ati om
100 ati? nu ett gott dagvacke.

M.10821:143.

Knäputor

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

a. Rågen tröskades med slagn (plejl) och långhalmen bands upp i stora rönor (klippon). Vid mera noggrann beredning kammades halmen i en s. k. reba

b. Vassen har obetydlig användning här.

a. Ytterst sällan utanpå det gamla

b. ja

c. Klippes med sax o. stötes m. träda

d. Lake numera mig ytterligt.

a. Med ett kraftigt lager av löshalm eller mattlummer som fasthålls av ryggträn

b. Med halmtassar som vikas o. stöts upp mellan kläppen och läkten.

Trä personer, täckaren och upppassaren

M.10821:144.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindskedarna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

För längesedan, omkr. 60 år, har jag sett dylika hål i vindskedarna och såvitt jag kan minnas endast på en gård. Taket lades på läkt. Endast på gamla prästgården i Näsinge, en ryggstuga, har jag täckt på annat underlag. Huset är nu ortsmuseum.

18. Ja

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

Ja, om så önskas, men beträffande helmtaken kan näppeligen utförligen beskrivning ges.

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

Från år 1891 till 1934 inom följande socknar: Vinslöv, Näsinge, Igelstorp, Vankum, Stoby, N. Sandby, Gumlim, Lörby, N. Sköv, Önnestad och Äspikult.

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

21. Småbrukare.

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

83.

117/128cd

Acc. n:r M. 10821:1457

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Skåne

Härad:

Västra Färingebro

Socken:

Omnestad

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Hilding Andersson

Adress:

Asarörby Omnestad

Födelseår och födelseort:

1896 Norra Skövö

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1/ Det finns både halm o vasstak
- 2/ De äro bundna dels med vidjor dels med järntråd
- 3/ Nej
- 4/ a) för närvarande ca 5 %
 b) för 10 år sedan " 10 %
 c) för 20 år sedan " 25 %
 d) för 50 år sedan " 75 %
- 5/ Ja

M.10821:146.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6) Jag använder isolerade band
7) Först lägger man halm eller vass
över på lähtan, så lägges man råypun
sedan binches man med vicka eller tråd

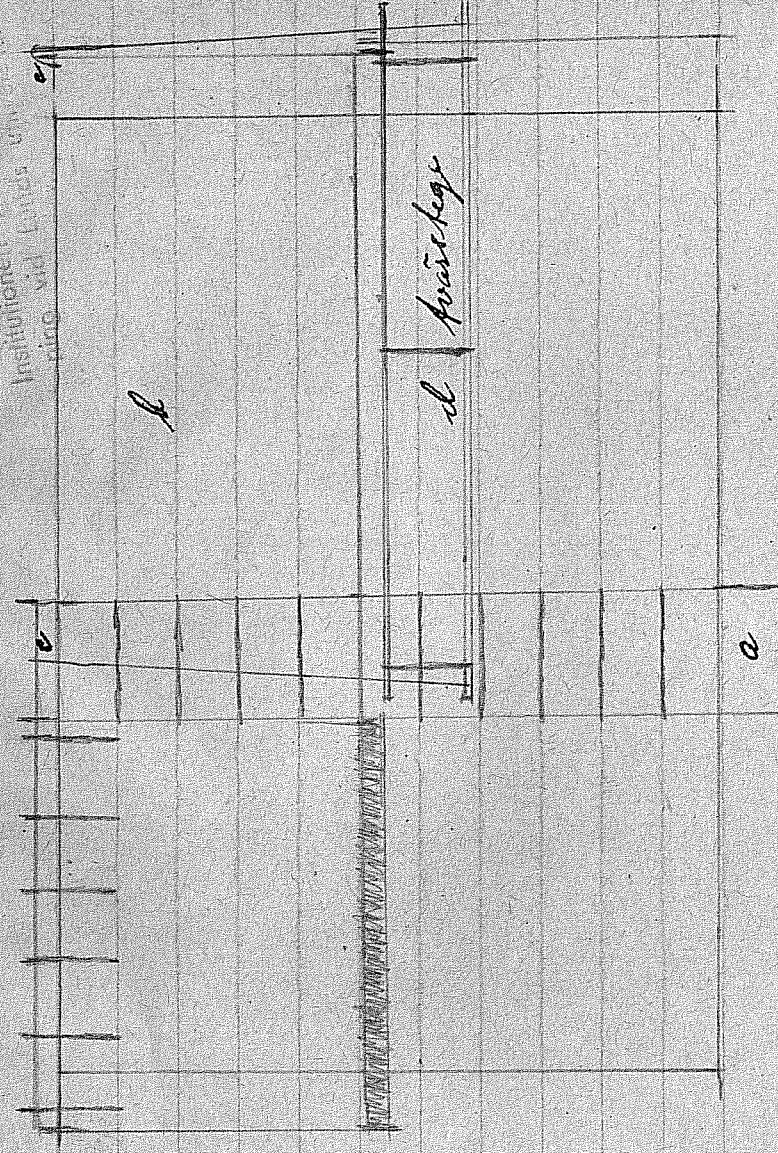
+++++ ca 20 tumms mellanrum

8) Jag använder täckraha till att jämna
halmen med, samt kniv till att skära
jämnt med

9) Se den bifogade teckningen

M. 10821: 146a

FOLKLINDBOK

Institutionen för folkskolan
ring vid lands universitet

Här avses en enkel teckning! Man reser en längsträde
upp på taket b) så river man ned det gamla taket
c) sedan binder man taklinorna (reper) upp i tak-
sten d) så ligger man upp tvärbogen vilken för
vara till stål för fäster och två c) så börjar
fackningen takhöjdet först sedan lag för lag
tills man kommer upp, så lägger man på bygg-
skallor o sedan rejgsträd, under tiden har man
reclat upp tvärbogen efter som arbetet fortshred
den gör det på samma sätt med, så räfsas man o skär ner

nytt
träd
o
mo
na

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

11) Jag använder knäputor, inga vantar vanliga koftor

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12) halmen kan dels slagträsas vilket jag själv varit med om, dels med långhalmsträska, så skall den rensas så den blir ren från småhalmen

b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?

13) vassen skördas på vintern, dels ovanpå isen, dels med ett ska att ta sig fram i

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

13) Ja i enstaka fall b) Ja om man lägger

c. Hur behandlas takskägget?

14) en lina längs ovanpå takskägget så skär man efter den d) för man inte mer

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

14. a. Hur ryggas taket?

14) Taket ryggas med lös halmen som påstes dels med nät som breddas ovanpå eller ryggsträd som hänges på grävis med mellanrum (se bindningen) nr. 8...

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

b) man sticker in halmen i kålet, bindes samt prutsar till det

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

15) 2 man täckaren, samt hantlangre

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrar hål i vindskedarna till fäste för takkäpparna? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstöden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16) Ja jag har läst på flera olika platser med halvindskedarna, i Korra Strö församling i Ö. F. H. Olof Thron i Hårold Timberg Övare m. fl.

17) Taket läggs på läkt

18) Inte minner, men för 25 år sedan var det ganska allmänt på vissa platser med halvtak på boningshusen

19) Ja om det inte blir för omständigt och tar för mycket tid

20) Jag började som taktäckare 1915 och har sedan fortsatt på olika platser inom Korra Strö, Örnstads församling

21) Byggnadsniskare. Lillö Thungsgård 3 km. väster Kristianstad